ОСВІТОРІЯ

EDUCATION CANNOT WAIT

РЕФЛЕКСИВНИЙ ТРЕКЕР ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Додаток до програм педагогічної (виробничої) практики здобувачів вищої освіти

Київ – 2026

ЗМІСТ

- Путівник для студентів
- Рефлексивний трекер професійного зростання майбутнього педагога
- Рефлексивний щоденник практиканта
- Педагогічна рефлексія
- Рефлексивний чекліст педагогічної майстерності студента(-ки)
- Чекліст «Динаміка професійного зростання»
- Самооцінювання компетентностей практиканта
- Блок моніторингу прогресу
- Індивідуальна траєкторія професійного зростання майбутнього педагога
- Форма спостереження і аналізу за професійною діяльністю наставника-практика ЗЗСО (вчителя)

Дослідження проводиться у межах Багаторічної програми стійкості 2024-2026 (MYRP) та фінансується Education Cannot Wait (ECW), глобальним фондом ООН, що підтримує розвиток освіти в надзвичайних ситуаціях і тривалих кризах. MYRP в Україні впроваджується за підтримки Міністерства освіти і науки України.

ПУТІВНИК ДЛЯ СТУДЕНТІВ

ПУТІВНИК ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Рефлексивний трекер професійного зростання майбутнього педагога є інструментом супроводу педагогічної (виробничої) практики. Він спрямований на формування навичок педагогічної рефлексії, самооцінювання професійних компетентностей та відстеження індивідуальної динаміки професійного зростання студента(-ки).

Трекер використовується студентом(-кою) впродовж усього періоду практики та може бути основою для підсумкової рефлексії й аналізу результатів практичної підготовки.

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ЗАПОВНЕННЯ

Завдання рефлексивного трекера заповнюється:

- щотижня – наприкінці кожного тижня практики (щоденник) для відстеження динаміки;
- на початку практики – для визначення стартового рівня готовності;
- у середині практики – для проміжного аналізу професійного зростання;
- наприкінці практики – для підсумкового самооцінювання та узагальнення результатів.

СТРУКТУРА РЕФЛЕКСИВНОГО ТРЕКЕРА І ПОРЯДОК РОБОТИ З НИМ

Рефлексивний трекер подано у вигляді таблиці, де визначено порядок виконання завдань упродовж практики. Трекер містить наступні завдання:

1. ***Рефлексивний щоденник практиканта*** (використовується для усвідомленого осмислення власного професійного досвіду (подій, емоцій, рішень, дій), отриманого в реальних умовах освітнього процесу. Щоденник заповнюється щотижня і є інструментом особистісно орієнтованого, діяльнісного та рефлексивного навчання, спрямованого на становлення майбутнього вчителя як суб'єкта професійної діяльності).
2. ***Самооцінювання компетентностей практиканта та блок моніторингу прогресу*** (заповнюється щотижня з підсумковим узагальненням наприкінці практики).
3. П***едагогічна рефлексія*** (аналіз власної діяльності, труднощів, досягнень, висновків).
4. Р***ефлексивний чекліст педагогічної майстерності студента(-ки)*** (оцінка сформованості професійних умінь і навичок).
5. Ч***екліст «Динаміка професійного зростання»*** (відстеження розвитку професійних умінь і якостей).
6. Ф***орма спостереження та аналізу професійної діяльності наставника-практика ЗЗСО*** (призначена для усвідомленого спостереження за реальною педагогічною практикою наставника, без оцінювання особистості, з фокусом на професійні дії.

Форма заповнюється один раз (на передостанньому тижні практики) та використовується виключно для аналітики й професійного розвитку студента, а не для оцінювання діяльності вчителя.

7. ***Індивідуальна траєкторія професійного зростання майбутнього педагога*** (візуалізація та відстеження рівня володіння компетентностями, що визначені у Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти»).

ДОДАТКОВІ МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

У процесі заповнення Рефлексивного трекера рекомендується також використовувати:

- **«Абетку професійного зростання майбутнього педагога»** – як орієнтир для саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- **Теку рефлексивних завдань для студентів і наставників** – для поглиблення рефлексії, аналізу педагогічних ситуацій та професійного діалогу.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Заповнення рефлексивного трекера здійснюється студентом(-кою) самостійно, на засадах відкритості, об'єктивності та відповідальності. Матеріали трекера можуть використовуватися наставником-практиком ЗЗСО та академічним наставником ЗВО для аналізу професійного зростання практиканта.

РЕФЛЕКСИВНИЙ ТРЕКЕР ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

РЕФЛЕКСИВНИЙ ТРЕКЕР ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

<table>
<tr><th>Початок практик</th><th>Середина практики</th><th>Кінець практики</th></tr>
<tr><td>Педагогічна рефлексія</td><td>Чекліст «Динаміка професійного зростання»</td><td>Педагогічна рефлексія</td></tr>
<tr><td>Рефлексивний чекліст педагогічної майстерності студента(-ки)</td><td rowspan="3">Форма спостереження та аналізу професійної діяльності наставника-практика ЗЗСО</td><td>Рефлексивний чекліст педагогічної майстерності студента(-ки)</td></tr>
<tr><td>Чекліст «Динаміка професійного зростання»</td><td></td></tr>
<tr><td>Самооцінювання розвитку компетентностей та Блок моніторингу прогресу</td><td>Чекліст «Динаміка професійного зростання»</td></tr>
<tr><th colspan="3">Заповнюється наприкінці кожного тижня практики</th></tr>
<tr><td colspan="3">Рефлексивний щоденник практиканта</td></tr>
</table>

РЕФЛЕКСИВНИЙ ЩОДЕННИК ПРАКТИКАНТА

РЕФЛЕКСИВНИЙ ЩОДЕННИК ПРАКТИКАНТА

Студент(-ки): _____
База практики (ЗЗСО): _____
Форма проходження практики (очна, дистанційна, змішана):_____
Академічний наставник від ЗВО: _____
Наставник-практик від ЗЗСО: _____
Період практики: з _____ по _____

Завдання: наприкінці кожного тижня практики надавайте відповіді на запитання.

Тиждень практики / Запитання	*I тиждень*	*II тиждень*	*III тиждень*	*....*
Що мене надихає в професії зараз?				
Що демотивує і як я можу це змінити?				
Які події(я) цього тижня посилили мою мотивацію бути вчителем? Оберіть 1-2 ключові моменти та коротко поясніть «чому».				
Коли я відчував(ла) себе справжнім вчителем? Обґрунтуйте.				
Які дії наставника підтримують мою впевненість у виборі професії? Обґрунтуйте.				
Оцініть свій емоційний стан після взаємодії з учнями на цьому тижні.				

Тиждень практики / Запитання	*I тиждень*	*II тиждень*	*III тиждень*	*....*
2.Особиста рефлексія				
Що я відчув(ла), перебуваючи в ролі вчителя? Обґрунтуйте.				
Які думки та враження щодо професії вчителя з'являлися в мене протягом цього тижня? Обґрунтуйте.				
Які мої сильні сторони допомогли у взаємодії з учнями? Обґрунтуйте.				
Які мої якості потребують розвитку? Як це впливає на результати моєї роботи?				
Які ситуації допомагають мені подолати невпевненість у собі?				
Як я сприймаю (реагую на) зворотний зв'язок від наставника, учнів, батьків?				
3.Діяльнісне навчання				
Що найбільше вдалося на цьому тижні та чому?				
Який новий досвід або вміння отримав(ла)?				
Яке найважливіше педагогічне рішення було прийнято на цьому тижні?				

Тиждень практики / Запитання	***I тиждень***	***II тиждень***	***III тиждень***	***....***
3.Діяльнісне навчання				
Що б зробив(ла) інакше, знаючи результат?				
Яке найцінніше спостереження за професійною поведінкою наставника чи колег візьму собі в професійну скарбничку?				
4. Самооцінка і самоаналіз професійної діяльності				
Які педагогічні навички я застосував(ла) найкраще?				
Які компетентності або особисті якості я проявив(ла)?				
Які мої дії підтвердили мою готовність до професії?				
Де теорія з підручників цього тижня "зіткнулася" з реальністю? Чи все працювало так, як описували викладачі?				
Які ситуації допомагають мені долати невпевненість у собі?				
5. Узагальнення досвіду				
Які труднощі (помилки) були у мене на цьому тижні?				
Які причини моїх труднощів?				

Тиждень практики / Запитання	***I тиждень***	***II тиждень***	***III тиждень***	***....***
Як наставник підтримує мою роботу над помилками (труднощами)?				
Наскільки коментарі, рекомендації, поради від наставника були конкретні та зрозумілі для мене?				
Чи фідбек наставника підтримує мотивацію та спрямований на розвиток, а не лише на критику?				
Чи фідбек наставника стимулює усвідомлення власного досвіду та професійних рішень?				
6. Професійне зростання				
Які конкретні вміння або компетентності хочу цілеспрямовано розвивати?				
Якої підтримки мені не вистачало і як я можу її отримати?				
Які питання щодо професійної діяльності хочу поставити наставнику на наступному тижні?				
Які ресурси потрібні для мого професійного зростання?				
Які головні зміни відбулися в мені як у педагогу?				
Що залишилось моєю зоною подальшого зростання?				

ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ

ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ

Завдання: прочитайте твердження та оберіть як вони у вас реалізовані *(проводиться на початку практики та наприкінці)*.

Рефлексійна компетентність	Так/ Частково/ Ні	Коментар / доказ у діях
Усвідомлюю свої сильні та слабкі сторони в педагогічній діяльності	□ Так □ Частково □ Ні	
Аналізую свої педагогічні рішення	□ Так □ Частково □ Ні	
Визначаю власні помилки	□ Так □ Частково □ Ні	
Працюю над їх усуненням	□ Так □ Частково □ Ні	
Маю бачення свого професійного майбутнього	□ Так □ Частково □ Ні	
Планую подальший професійний та особистісний саморозвиток	□ Так □ Частково □ Ні	

РЕФЛЕКСИВНИЙ ЧЕКЛІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СТУДЕНТА(-КИ)

РЕФЛЕКСИВНИЙ ЧЕКЛІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СТУДЕНТА(-КИ)

Завдання: оберіть цифру, яка найкраще відповідає вашому поточному рівню:

- 1 – початковий рівень (потребую постійної допомоги);
- 2 – нижче середнього (розумію теорію, але важко застосувати її на практиці);
- 3 – середній рівень (виконую завдання за зразком, припускаюся незначних помилок);
- 4 – достатній рівень (впевнено виконую роботу самостійно);
- 5 – високий рівень (проявляю творчий підхід, можу консультувати інших).

Критерій	Оцінка на початку практики (1–5)	Коментар (над чим варто попрацювати)	Оцінка наприкінці практики (1–5)	Коментар (над чим варто попрацювати)
Встановлення контакту з класом				
Доступність пояснення (мова і мовлення вчителя)				
Організація освітнього процесу (раціонально використовую навчальний час)				

Критерій	Оцінка на початку практики (1–5)	Коментар (над чим варто попрацювати)	Оцінка наприкінці практики (1–5)	Коментар (над чим варто попрацювати)
Використання сучасних освітніх технологій				
Реакція на непередбачувані ситуації				
Організація групової роботи				

ЧЕКЛІСТ «ДИНАМІКА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ»

ЧЕКЛІСТ
«ДИНАМІКА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ»

Завдання: упродовж практики позначайте на кожному етапі наявність визначених компонентів професійної діяльності, доповнюючи коментарем/прикладом.

Компоненти	Початок практики	Коментар / приклад	Середина практики	Коментар / приклад	Кінець практики	Коментар / приклад
Планування професійної діяльності	☐		☐		☐	
Позитивна комунікація з дітьми/ учнями	☐		☐		☐	
Комунікація з педагогами	☐		☐		☐	
Самостійне ухвалення рішень	☐		☐		☐	
Використання методик/ інструментів	☐		☐		☐	
Управління емоціями під час стресу	☐		☐		☐	
Рефлексія та само-оцінювання	☐		☐		☐	
Гнучкість і адаптація	☐		☐		☐	

Індикатори динаміки:

Студент(-ка) під керівництвом наставника може додатково фіксувати:

- Я був(-ла) на початку... → зараз я можу/ розумію вмію...
- Мій наступний рівень розвитку виглядає так: (*короткий опис).*
- Докази мого зростання: (ситуації, дії, відгуки, результати) тощо.

САМООЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРАКТИКАНТА

САМООЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інструкція для заповнення: ця форма заповнюється на початку та наприкінці практики. Її мета – критично оцінити рівень володіння професійними навичками у майбутніх педагогів.

Як заповнювати таблицю:

1. ***Компетентність:*** у цьому стовпці вже зазначено перелік навичок. Уважно прочитайте назву кожної.
2. ***Дескриптори:*** це детальний опис того, що саме ви маєте вміти в межах цієї компетентності. Це ваш орієнтир для виставлення балу.
3. ***Оцінка (1–5):*** виберіть цифру від 1 до 5, яка найкраще відповідає вашому поточному рівню відповідно до визначених дескрипторів для кожної компетентності, де 1 – дуже низький рівень, 2 – низький рівень, 3 – посередній, 4 – високий рівень, 5 –дуже високий рівень.
4. ***Доказ / пояснення моєї оцінки:*** це найважливіша частина. Не пишіть загальних фраз на кшталт «Я молодець». Наведіть конкретний приклад із практики (кейс, документ, проведений захід), який підтверджує ваш бал.

Наприклад: якщо ви ставите собі «5» за комунікацію, у доказах напишіть: *«Успішно провів позакласний захід, де учні добровільно і з інтересом брали участь».*

ФОРМА САМООЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Таблиця 1

Компетентність	Дескриптори	Оцінка відповідно до дескриптора (1 2 3 4 5)	Доказ/ пояснення моєї оцінки
1.Мовно-комунікативна компетентність *(взаємодія з учнями та педагогами)*	1 – уникаю ініціативи в спілкуванні 2 – спілкуюсь за потреби, допускаю авторитарний тон або ігнорую правила невербального етикету 3 – підтримую доброзичливий контакт, частково дотримуюсь норм української мови та обираю доцільні форми спілкування з учнями, колегами й батьками 4 – ефективно керую комунікацією в класі 5 – створюю атмосферу партнерства та довіри		
2.Предметно-методична компетентність *(планування та проведення уроків)*	1 – проводжу уроки лише за готовим матеріалом наставника 2 – частково розумію методику, не завжди тримаю логіку пояснення 3 – можу реалізувати типовий методичний сценарій уроку 4 – самостійно добираю методи та прийоми під конкретний урок 5 – пропоную власні методичні ідеї, адаптую зміст і стратегії відповідно до ситуацій у класі		

Компетентність	Дескриптори	Оцінка	Доказ
3.Інформаційно-цифрова компетентність *(використання цифрових інструментів в освітньому процесі)*	1 – не використовую цифрові інструменти під час практики 2 – використовую лише за прямою вказівкою наставника 3 – застосовую для демонстрації або підготовки матеріалів 4 – включаю в освітні активності (вікторини, ігри, спільні дошки, презентації тощо) 5 – використовую самостійно і творчо для взаємодії, оцінювання, залучення та підтримки учнів		
4.Психологічна компетентність *(розуміння учнів та підтримка їхнього розвитку)*	1 – не враховую психологічні особливості учнів 2 – враховую частково, але реакції на поведінку ситуативні 3 – розумію базові вікові та індивідуальні відмінності 4 – добираю способи взаємодії з урахуванням стану та потреб учнів 5 – створюю психологічно безпечне середовище, підтримую стійкість і розвиток кожного		
5.Емоційно-етична компетентність *(саморегуляція, педагогічний такт, етика)*	1 – не контролюю емоції, реагую імпульсивно 2 – стримуюсь мінімально, але без педагогічного такту 3 – керую емоціями та дотримуюсь етичних норм у типових ситуаціях 4 – демонструю педагогічну етику, тактовність та емпатійну реакцію 5 – є емоційно стабільним(ою) лідером, моделюю культуру поваги і етичної взаємодії в класі		

Компетентність	Дескриптори	Оцінка відповідно	Доказ
6.Компетентність педагогічного партнерства *(співпраця з батьками, колегами, учнями)*	1 – уникаю взаємодії з батьками та колегами 2 – співпрацюю формально, без узгодження позицій 3 – підтримую конструктивний діалог у межах запиту 4 – будую системну співпрацю, враховуючи інтереси сторін 5 – ініціюю та підтримую партнерські проєкти, створюю стійку взаємодію «учні–вчитель–батьки–ЗЗСО»		
7.Інклюзивна компетентність *(врахування особливих освітніх потреб учнів)*	1 – не адаптую навчання до потреб різних учнів 2 – ідентифікую індивідуальні відмінності та потреби учнів, проте виявляю невпевненість у виборі коректних педагогічних реакцій або стратегій підтримки 3 – застосовую запропоновані адаптації та підтримуючі підходи 4 – добираю методи та матеріали з урахуванням різних можливостей учнів 5 – створюю рівні можливості для кожного учня; самостійно підбираю методи для роботи з дітьми з ООП та дбаю про те, щоб кожна дитина почувалася прийнятою та залученою		

Компетентність	Дескриптори	Оцінка	Доказ
8.Здоров'язбережувальна компетентність *(створення безпечних та здорових умов)*	1 – не звертаю увагу на здоров'язбереження під час освітнього процесу 2 – враховую епізодично (фізкультхвилинка, провітрювання тощо) 3 – дотримуюсь базових санітарних, безпекових і здоров'язбережувальних вимог 4 – системно інтегрую здоров'язбережувальні підходи в освітній процес 5 – формую культуру здоров'я, безпеки та благополуччя учнів власним прикладом і через освітні практики		
9.Прогностична компетентність *(передбачення результатів, ризиків та траєкторій розвитку)*	1 – не прогнозую результатів та можливих труднощів учнів 2 – прогнозую інтуїтивно, без аналізу контексту 3 – можу передбачити типові результати за готовим сценарієм уроку 4 – прогнозую з урахуванням динаміки класу та індивідуального поступу під супроводом наставника 5 – будую варіативні педагогічні сценарії, передбачаю ризики та пропоную способи їх уникнення		

Компетентність	Дескриптори	Оцінка	Доказ
10.Організаційна компетентність *(управління класом, часом, активностями)*	1 – не керую процесами, пасивно спостерігаю 2 – організовую освітню діяльність фрагментарно, потребує зовнішньої фасилітації та покрокових інструкцій наставника 3 – можу організувати окремі етапи уроку та прості активності 4 – координую клас, час, матеріали та навчальні дії під супроводом наставника; проявляю впевненість у більшості ситуацій; 5 – самостійно проєктую освітній простір; ефективно керує груповою динамікою, підтримує високий темп і продуктивність роботи учнів		
11.Оцінювально-аналітична компетентність *(аналіз власних дій і результатів)*	1 – важко визначаю причини результатів 2 – аналізую поверхнево 3 – роблю базові висновки 4 – визначаю причинно-наслідкові зв'язки 5 – формую професійні гіпотези та стратегії вдосконалення		
12.Здатність до навчання впродовж життя *(професійний саморозвиток)*	1 – не аналізую власні професійні потреби розвитку 2 – долучаюсь до навчання лише за зовнішньою вимогою 3 – оновлюю знання ситуативно, за потреби практики 4 – системно рефлексую над досвідом і підвищую рівень/розвиваю компетентності 5 – вибудовую власну траєкторію зростання, впроваджую нові знання і ділюсь ними з наставником/колегами		

БЛОК МОНІТОРИНГУ ПРОГРЕСУ

БЛОК МОНІТОРИНГУ ПРОГРЕСУ

(цей блок заповнюється в ручну, якщо відсутня автоматична електронна система підрахунку результатів попереднього самооцінювання)

Інструкція для заповнення: ця форма заповнюється на початку та наприкінці практики. Вона дозволяє побачити динаміку вашого розвитку.

Алгоритм щотижневої роботи:

1. Результати самооцінювання (табл. 1) переносьте до табл. 2.
2. Розрахунок середнього значення:
   - додайте всі бали, виставлені за кожну компетентність;
   - розділіть суму на кількість компетентностей;
   - отримане число запишіть у графу «Середнє значення».

Формула для розрахунку:

$$\text{Середнє значення} = \frac{\sum \text{балів за всі компетентності}}{\text{кількість компетентностей}}$$

Навіщо це потрібно?

Якщо на початку тижня ваше середнє значення було **2.8**, а наприкінці стало **4.2** – це наочний доказ вашого професійного зростання для наставників.

Поради для якісного заповнення:

- Будьте чесними із собою. Самооцінювання – це не лише про високі бали, а про розуміння зон зростання.
- Використовуйте професійну термінологію в колонці «Докази».

БЛОК МОНІТОРИНГУ ПРОГРЕСУ

Таблиця 2

Тиждень практики/ Компетентність	Початок практики	Кінець практики
Мовно-комунікативна	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Предметно-методична	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Інформаційно-цифрова	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Психологічна	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Емоційно-етична	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Компетентність педагогічного партнерства	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5

Тиждень практики/ Компетентність	Початок практики	Кінець практики
Інклюзивна	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Здоров'язбережувальна	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Прогностична	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Організаційна	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Оцінювально-аналітична	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Здатність до навчання впродовж життя	□1 □2 □3 □4 □5	□1 □2 □3 □4 □5
Середнє значення:		

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

ІНДИВІДУАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

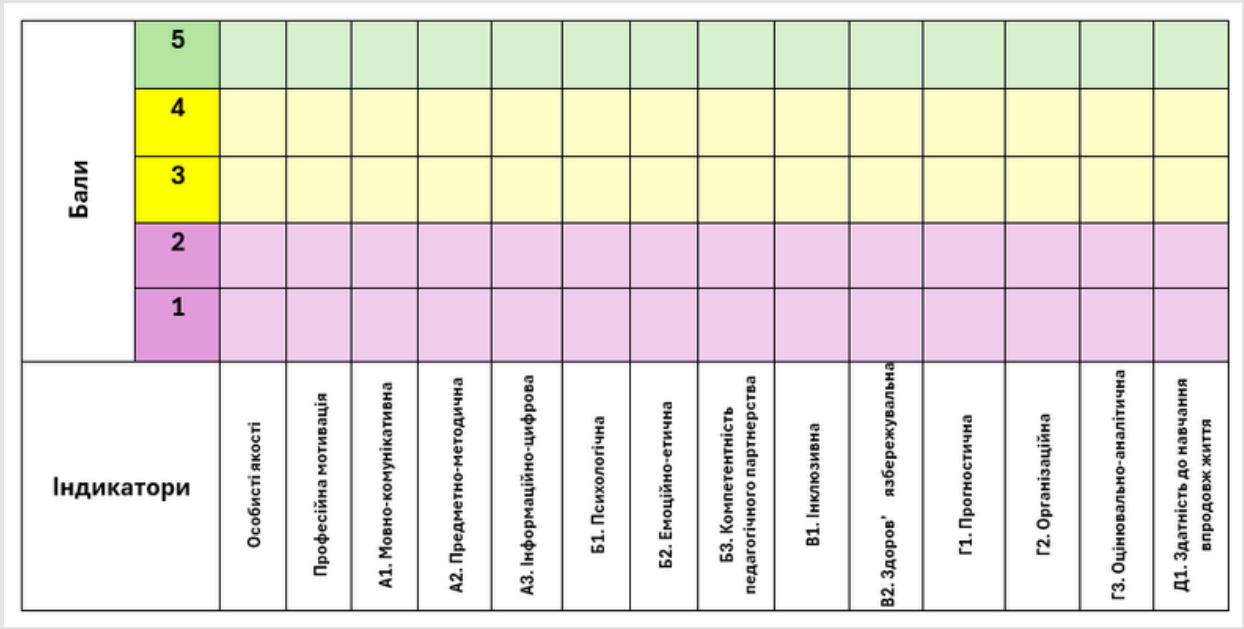
Блок моніторингу прогресу – це інструмент, який використовується для візуалізації та відстеження рівня володіння компетентностями, що визначені у Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Він може бути у формі лінійного графіка, діаграми або іншого візуального зображення.

На горизонтальній осі графіка розміщена шкала, яка поділена на п'ять рівнів розвитку компетентностей і відображає прогрес в оволодінні компетентностями. На вертикальній осі розміщено шкалу компетентностей.

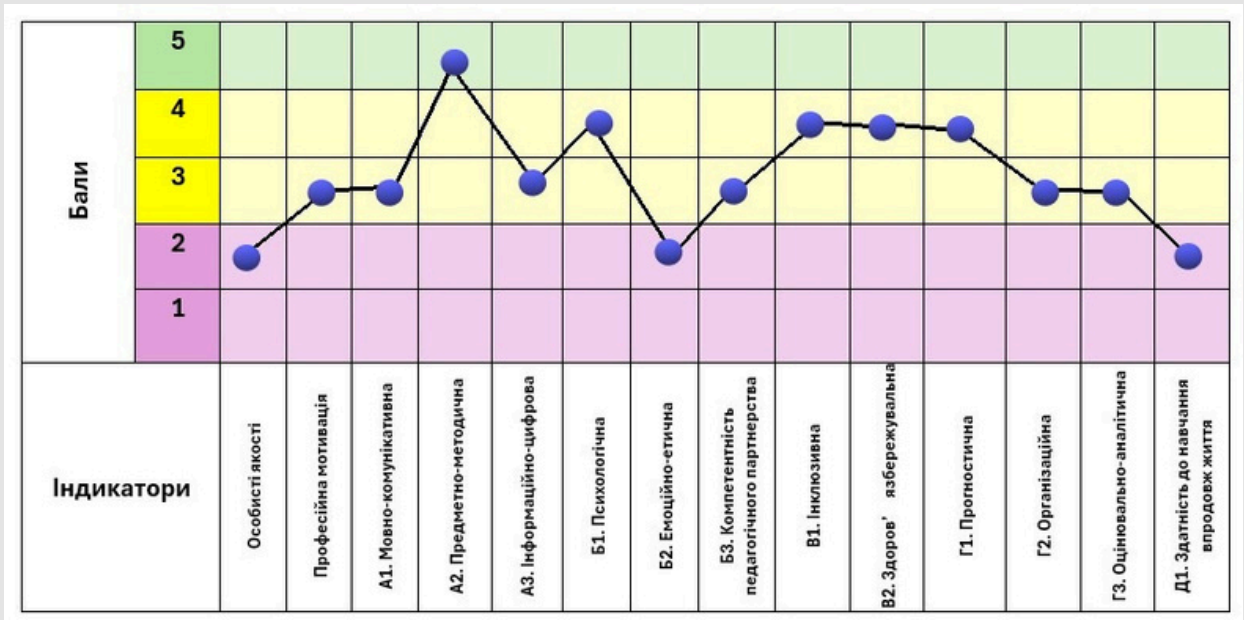
Графік рівня розвитку компетентностей є важливим і необхідним для спостереження за динамікою змін професійного зростання, визначення пріоритетів у розширенні певних навичок та встановлення цілей подальшого професійного розвитку. Він також допоможе виявити тенденції, потребу у додатковій підтримці або навчанні.

За результатами роботи з Блоком моніторингу прогресу заповніть графік рівня розвитку компетентностей. Залиште у відповідній клітинці позначку, що відповідає рівню розвитку тієї чи іншої компетентності. З'єднавши позначки, ви отримаєте графік, який візуально демонструє, яким компетентностям варто приділити увагу.

Графік рівня розвитку компетентностей майбутніх педагогів

Зразок заповненого графіка рівня розвитку компетентностей майбутнього педагога

Проаналізуйте свій графік рівня розвитку компетентностей. Визначте свої сильні сторони та ті, що потребують удосконалення, кроки подальшого професійного вдосконалення.

Індивідуальна траєкторія професійного зростання майбутнього педагога

ПІБ студента(ки): _____

Наставник-практик ЗЗСО: _____

Академічний-наставник ЗВО: _____

Індикатор	Ціль розвитку	Конкретні дії	Як вимірюємо успіх	Примітка
Особисті якості	*Наприклад: Розвинути емоційну стійкість та голосову подачу*	*Щодня 2 хв. вправ для голосу; 1 техніка саморегуляції перед уроком*	*Менше пауз через хвилювання, чіткий і впевнений темп мовлення*	
Професійна мотивація				
Компетентності				
А1. Мовно-комунікативна				
А2. Предметно-методична				
А3. Інформаційно-цифрова				
Б1. Психологічна компетентність				

Індикатор	Ціль розвитку	Конкретні дії	Як вимірюємо успіх	Примітка
Б2. Емоційно-етична компетентність				
Б3. Компетентність педагогічного партнерства				
В1. Інклюзивна компетентність				
В2. Здоров'язбережувальна компетентність				
Г1. Прогностична компетентність				
Г2. Організаційна компетентність				
Г3. Оцінювально-аналітична компетентність				
Д1. Здатність до навчання впродовж життя				

Правила формулювання траєкторії:

- 1 ціль = 1 конкретний вимірюваний результат.
- Дії повинні бути регулярними і перевірюваними.
- Кожна дія має мати показник доказу (запис у щоденнику, відео-фрагмент уроку, матеріали, спостереження) тощо.

ФОРМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ І АНАЛІЗУ ЗА ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НАСТАВНИКА-ПРАКТИКА ЗЗСО (ВЧИТЕЛЯ)

ФОРМА СПОСТЕРЕЖЕННЯ І АНАЛІЗУ ЗА ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НАСТАВНИКА-ПРАКТИКА ЗЗСО (ВЧИТЕЛЯ)

Мета форми – усвідомлено проаналізувати професійну діяльність наставника-практика ЗЗСО, визначити прояви його компетентностей та використати спостережені практики для власного професійного розвитку.

Форма заповнюється один раз (напередодні останнього тижня практики) за результатами спостереження за діяльністю вчителя — наставника-практика ЗЗСО (шаблон форми).

Важливо! Під час спостереження за діяльністю наставника-практика ЗЗСО:

- дотримуйтеся педагогічної етики та академічної доброчесності;
- не використовуйте оцінних суджень без аргументації;
- пишіть стисло, конкретно та професійною мовою.

Рекомендації щодо заповнення форми спостереження.

Розділи форми спостереження	Рекомендації щодо заповнення
Загальна інформація	Укажіть свої ПІБ, назву закладу освіти, ПІБ наставника, його посаду / предмет.
Чекліст спостереження (поведінкові індикатори)	Оцініть фактичні прояви діяльності вчителя, які ви реально спостерігали. Оберіть один варіант: «Так», «Частково» або «Ні». У полі «Коментар» коротко зафіксуйте приклад, ситуацію або доказ (1–2 речення). Уникайте загальних фраз, фіксуйте конкретні дії вчителя.

Розділи форми спостереження	Рекомендації щодо заповнення
Відкриті запитання для аналізу (модель рефлексії Г. Гіббса)	Відповідайте послідовно та усвідомлено: • Опис – що саме відбувалося, яка структура та зміст діяльності. • Відчуття – ваші емоції, реакції, професійні враження. • Оцінювання – що було ефективним, що можна покращити. • Аналіз – які компетентності й стратегії проявилися, як вчитель реагував на виклики. • Висновки та планування – які практики ви хочете перейняти та як використаєте їх у власній діяльності.
Шкали самооцінювання компетентностей наставника	Оцініть рівень прояву кожної компетентності за шкалою від 1 до 5. Орієнтуйтеся на системність і якість проявів, а не на загальне враження. Шкала використовується для вашого аналізу, а не для оцінювання вчителя. Для цього необхідно ознайомитися з складовими знання, уміння, навички, комунікація, відповідальність і автономія відповідно до кожної компетентності Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
Загальний коментар	Позначте характеристики, які найточніше описують стиль діяльності наставника. У короткому аналітичному висновку узагальніть спостереження та їх значення для вашого професійного розвитку.

ШАБЛОН ФОРМИ СПОСТЕРЕЖЕННЯ І АНАЛІЗУ ЗА ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НАСТАВНИКА-ПРАКТИКА ЗЗСО (ВЧИТЕЛЯ)

ПІБ студента(ки): _____

Наставник-практик ЗЗСО: _____

Академічний-наставник ЗВО: _____

1. Чекліст спостереження (поведінкові індикатори)

Оцініть наявність проявів під час спостереження:

Індикатор	Так	Частково	Ні	Коментар
1. Чітко формулює мету й очікувані результати діяльності				
2. Планує діяльність структуровано та логічно				
3. Добирає доцільні методи та технології навчання				
4. Ефективно управляє класом, підтримує дисципліну				
5. Створює психологічно безпечне середовище				
6. Використовує диференційований підхід до учнів				
7. Застосовує формувальне оцінювання				
8. Надає конструктивний зворотний зв’язок				

Індикатор	Так	Частково	Ні	Коментар
9. Демонструє цифрову компетентність				
10. Дотримується академічної доброчесності				
11. Підтримує партнерську комунікацію з учнями				
12. Професійно комунікує з учнями/ батьками/ колегами				
13. Виявляє рефлексію та коригує дії в процесі				
14. Працює над методичним саморозвитком				

2. Відкриті запитання для аналізу (за Г. Гіббсом)

Опис ситуації

1. Які аспекти професійної діяльності вчителя я спостерігав(ла)?

_____

_____

_____

2.Що саме відбувалося? Якою була структура і зміст діяльності?

_____

_____

_____

Усвідомлення відчуттів

1.Які емоції та реакції в мене викликала діяльність вчителя?

_____

_____

_____

2.Які педагогічні дії мені імпонували найбільше й чому?

_____

_____

_____

Оцінювання

1.Що було ефективним у професійній діяльності вчителя?

_____

_____

_____

2.Що, на мою думку, можна було б покращити?

_____

_____

_____

Аналіз

1.Які компетентності вчителя проявилися найяскравіше?

_____

_____

_____

2.Як вчитель реагував на виклики, нестандартні ситуації, помилки учнів?

_____

_____

_____

3.Які педагогічні стратегії або прийоми я хочу перейняти?

_____

_____

_____

Висновки

1.Які ключові професійні сильні сторони вчителя я виділяю?

_____

_____

_____

Планування

1.Як я можу використати спостережені практики у своїй діяльності?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2.Які кроки мого професійного розвитку це підсилює?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. Шкали самооцінювання компетентностей наставника (для аналітики студента(-ки))

Поспостерігайте за діяльністю вчителя та спробуйте оцінити його компетентності за шкалою від 1 до 5, де 1 — не проявляється, а 5 — проявляється системно й ефективно.

Компетентність наставника	1	2	3	4	5
А1. Мовно-комунікативна компетентність					
А2. Предметно-методична компетентність					
А3. Інформаційно-цифрова компетентність					
Б1. Психологічна компетентність					
Б2. Емоційно-етична компетентність					
Б3. Компетентність педагогічного партнерства					
В1. Інклюзивна компетентність					
В2. Здоров’язбережувальна компетентність					
Г1. Прогностична компетентність					
Г2. Організаційна компетентність					
Г3. Оцінювально-аналітична компетентність					
Д1. Здатність до навчання впродовж життя					

4. Зазначте 3 ключові компетентності, які проявлялись найсильніше у вчителя на вашу думку

_____
_____
_____
_____

5. Загальний коментар студента(-ки)

Професійна діяльність наставника загалом характеризується як:

□ Інноваційна
□ Традиційна
□ Гнучка
□ Структурована
□ Партнерська
□ Авторитарна
□ Інклюзивна
□ Інше: _____
_____
_____
_____

Короткий висновок:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Лисогор Л. П., Новик І. М., Павлик О. А. Рефлексивний трекер професійного зростання майбутнього педагога; за заг. ред. І. М. Новик. Київ. 2026. 47 с.